

โครงการ เพิ่มประสิทธิภาพดูแลผู้ป่วยเบาหวานเพื่อลดภาวะแทรกซ้อน

ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบัน โรคเบาหวาน นับเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญระดับโลก รวมถึงประเทศไทยที่กำลังเผชิญกับจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจาก IDF Diabetes Atlas พบว่า 1 ใน 10 คน ทั่วโลกป่วยด้วยโรคเบาหวานมากถึง 537 ล้านคน และเสียชีวิตมากกว่า 4 ล้านคนต่อปี คาดว่าภายในปี 2573 จะเพิ่มขึ้นเป็น 643 ล้านคน และภายในปี 2588 จะเพิ่มมากถึง 783 ล้านคน ผู้ป่วยโรคเบาหวานมากกว่า 90% เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 และเกือบครึ่งหนึ่งยังไม่ได้รับการวินิจฉัย สำหรับประเทศไทยพบว่า 1 ใน 10 คน ป่วยด้วยโรคเบาหวาน 6.5 ล้านคน และผู้ป่วยเบาหวานจำนวนไม่น้อยยังคงไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในเกณฑ์ปกติได้ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่ภาวะแทรกซ้อนรุนแรงและเรื้อรัง ไม่ว่าจะเป็นโรคไตวายเรื้อรัง จอประสาทตาเสื่อม โรคหัวใจและหลอดเลือด รวมถึงความผิดปกติของระบบประสาทส่วนปลาย ภาวะแทรกซ้อนเหล่านี้ไม่เพียงแต่บั่นทอนคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยอย่างรุนแรง ทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างเต็มศักยภาพ แต่ยังสร้างภาระด้านค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจำนวนมากสาหัสให้กับระบบสาธารณสุขของประเทศ โดยสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้ป่วยเบาหวานจำนวนมากไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้นั้นซับซ้อนและมีหลายมิติ ประการแรกคือ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการโรค ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโภชนาการ การออกกำลังกาย หรือการใช้ยาอย่างถูกวิธี ซึ่งส่งผลให้ผู้ป่วยไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้เหมาะสมได้ ประการที่สองคือ ปัญหาการรับประทานยาไม่สม่ำเสมอ ซึ่งอาจเกิดจากความเข้าใจผิด ความกังวลเกี่ยวกับผลข้างเคียง หรือแม้แต่การลืม ประการสุดท้ายคือ การขาดระบบการติดตามดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ทำให้ผู้ป่วยบางส่วนไม่ได้รับการกระตุ้นเตือนหรือคำแนะนำที่จำเป็นเมื่อระดับน้ำตาลเริ่มผิดปกติ ผู้ป่วยหลายรายจึงไม่ทราบว่าตนเองยังคงมีความเสี่ยง หรือเมื่อทราบแล้วก็ไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการรักษาหรือการดูแลที่เหมาะสมได้ทันท่วงที จึงทำให้อาการของโรคทวีความรุนแรงและเกิดภาวะแทรกซ้อนในที่สุด

สำนักงานแพทย์ได้ดำเนินงานในการดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานและควบคุมภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้น โดยพัฒนาระบบการให้บริการในศูนย์เวชศาสตร์เขตเมืองจากคู่มือแนวทางการพัฒนาศูนย์เวชศาสตร์เขตเมืองตามมาตรฐาน NCD Clinic Plus สำนักงานแพทย์ ให้สามารถดูแลรักษาผู้ป่วยได้อย่างเป็นองค์รวม ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ป่วย ลดภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ป่วยเบาหวานได้รับการดูแลรักษาที่มีคุณภาพอย่างเป็นองค์รวมจากทีมสหสาขาวิชาชีพ
2. เพื่อสามารถติดตามการรักษาผู้ป่วยเบาหวานให้สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในกระแสเลือด
3. เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยเบาหวาน

คำเป้าหมาย

ร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลได้ดี ร้อยละ 70

ความเสี่ยง และแนวทางการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			แนวทางการบริหาร ความเสี่ยง
	โอกาสที่ จะเกิด	ผลกระทบ	ระดับของ ความเสี่ยง	
ผู้ป่วยไม่มารับการรักษาตามที่แพทย์นัด	4	2	สูง	จัดทำระบบนัดหมาย และแจ้งเตือนก่อนถึง เวลานัดหมาย

แผนปฏิบัติงาน

[illegible]